

RIGSADVOKATEN

Særlovsstraffesager

Oplæg for Dansk Forening for Markedsføringsret 7. september 2023

Specialanklager Anne Amstrup-Kappel, Rigsadvokaten

11.09.2023

Sagens gang i politikredsen

Behandles som enhver anden straffesag

- **Politiet** efterforsker og foretager sigtelser
- **Anklagemyndigheden** efterprøver om hjemmel til at straffe, vurderer beviserne og træffer afgørelse i sagerne

11.09.2023

Møde i sagerne

Særlig ordning og praktisk udgangspunkt

- Forbrugerombudsmanden møder i by- og landsret
- Beskikkelse sker efter retsplejelovens § 105, stk. 3 - både fsva. Forbrugerombudsmanden og ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Straffelovens 5. kapitel (§§ 25-27)

- Juridisk person kan straffes. Krav om at det er særskilt hjemlet i særlovgivningen, strl. § 25
- Nærmere afgrænsning af hvilke juridiske personer, strl. § 26
- Tilregnelserkravet, strl. § 27

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

En juridisk persons strafansvar, jf. strl. § 27

Overtrædelser, der begås af medarbejdere i forbindelse med arbejdets udførelse, må som hovedregel anses for begået inden for virksomheden

Kan dog forekomme overtrædelser begået af ansatte, som må anses for så fremmede eller uvedkommende i forhold til den juridiske person, at overtrædelserne ikke objektivt kan henføres til den juridiske persons virkefelt

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem skal straffes?

Den juridiske persons strafansvar er det primære

- Styrke den præventive virkning af særlovgivningens forbud og påbud og af retshåndhævelsen
- Hensigtsmæssig placering af ansvar i tilfælde hvor et personligt ansvar ikke bør pålægges
- Bødeudmåling stå i passende forhold til virksomhedens størrelse og økonomi + tilsigtede fortjeneste

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Hvornår rejses der også tiltale mod en fysisk person?

- Krav om at den pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed
- Ledelsen, direktøren eller overordnet ansat
- Underordnede ansatte? - fx hvis overtrædelsen er begået forsætligt og på eget initiativ
- Hvis grovheden af overtrædelsen giver anledning til påstand om fængselsstraf - så rettes mod person

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Selskaber hvor enkeltpersoner er enerådige

Udgangspunkt

- Ansvaret rettes mod selskabet

Undtagelser

- Hvis ledelsen, direktøren eller overordnet ansat har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed → tillige rejses tiltale mod den enerådige person

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Selskaber hvor enkeltpersoner er enerådige

Undtagelser

- Kun helt særlig tilfælde underordnede ansatte - fx hvis overtrædelsen er begået forsætligt og på eget initiativ
- Hvis grovheden af overtrædelsen giver anledning til påstand om fængselsstraf - så rettes mod person
- Tiltale mod daglig leder, hvor udvist simpel uagtsomhed (forudsætter at der efter loven også kan straffes for simpel uagtsomhed)

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Selskaber hvor enkeltpersoner er enerådige

Konkurs?

- Der anlægges i udgangspunktet ikke en anden vurdering - dvs. ej skærpet ansvar for den fysiske person

Hvis der rejses tiltale mod både juridisk og fysisk person

- Hvis reelt medfører dobbelt straf - afspejles i strafudmålingen

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Enkeltmandsvirksomheder (§ 26, stk. 2)

Udgangspunkt

- Ansvaret rettes mod virksomheden

Kriterier

- Det skal være naturligt at sidestille virksomheden med en juridisk person som oplistet i § 26, stk. 1
- på gerningstidspunktet beskæftiger 10-20 ansatte

11.09.2023

Strafssubjektet – hvem kan straffes?

Enkeltmandsvirksomheder (§ 26, stk. 2)

Undtagelser

- Hvis ejeren har handlet forsætligt eller groft uagtsomt → KUN ejeren ifalder da ansvar
- Underordnede ansatte → skal forelægge særlige omstændigheder.

11.09.2023

Anklagemyndighedens strafpåstand

- Forarbejder
- Retspraksis
- Sammenlignelige sagsområder

11.09.2023

Bødeforelæg

Udgangspunkt

- Straffesager afgøres ved domstolene

Undtagelse

- Politiet udsteder bødeforelæg, som vedtages af den sigtede.
- Særmyndigheders adgang til at afgøre visse sager ved udstedelse af administrative bødeforelæg, som vedtages af den sigtede

11.09.2023

Bødeforelæg

Bødeforelæg, retsplejelovens § 832

- I sager, som ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, har anklagemyndigheden adgang til at slutte sagerne med bødeforelæg

11.09.2023

Bødeforelæg

Bødeforelæg

- En offentlig myndigheds tilkendegivelse af, at en fysisk eller juridisk person efter myndighedens opfattelse har begået et strafbart forhold, og
- at sagen kan afsluttes uden en egentlig straffesag, såfremt
- den pågældende erklærer sig skyldig og er klar til at betale bøden. Hvis den pågældende gør det, er straffesagen afsluttet

11.09.2023

Administrative bødeforelæg

Særmyndigheders adgang til at afgøre sagerne

- Administrativ bødeforelægsordning skal fastsættes i lovgivningen

11.09.2023

Administrative bødeforelæg

De strafbelagte bestemmelseres egnethed

- Nok ensartede overtrædelser til at opbygge ekspertise?
- Uden nævneværdigt skøn kunne konstatere om gerningsindholdet er opfyldt, dvs. strafbelagte bestemmelser skal formuleres klart og præcist.
- Fast straffniveau (forarbejder, fast retspraksis eller prøvesager)

Ved tvivlstilfælde → politianmeldelse

11.09.2023

Lang sagsbehandlingstid

Overtrædelser begået efter den 1. januar 2022

- Ikke strafnedsættelse som følge af lang sagsbehandlingstid, jf. straffelovens § 82, stk. 2
- Kun strafnedsættelse hvis sagsbehandlingstiden klart er i strid med tiltaltes ret til behandling af sagen inden for rimelig frist efter EMRK art. 6.

11.09.2023

Lang sagsbehandlingstid

”Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden for rimelig frist”

- Sagen karakter, betydning og kompleksitet
- Tiltaltes adfærd
- De relevante myndigheders adfærd

Konkret vurdering af sagsforløbet + helhedsbedømmelse

11.09.2023

Forældelse

Ophør af den strafbare handling retsfølger

- Forældelse → overtrædelsen straffes ikke, jf. strl. § 92
- Strafferammen i loven med til at definere forældelsesfristen, jf. strl. § 93, stk. 1, nr. 1
- Forældelsesfristen → ophør af strafbare handling, jf. strl. § 94, stk. 1

11.09.2023

Forældelse

Afbrydelse af forældelsesfristen, jf. strl. § 94, stk. 5

- Når pågældende er gjort sig bekendt med sigtelsen
- Når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen

Forældelsesfristen for en juridisk persons ansvar kan afbrydes over for en person, der jf. rpl. § 157 a kan modtage forkyndelser på den juridiske persons vegne.

11.09.2023

Forældelse

Straffelovens § 94, stk. 6

Er forfølgning frafaldet → forældelsesfristen løber videre, som om forfølgning ikke havde fundet sted

Det gælder også, når forfølgning er standset på ubestemt tid

11.09.2023

Forældelse

Hvornår må forfølgning anses for at være standset på ubestemt tid?

”(...) en samlet vurdering af den virksomhed politiet på dette tidspunkt udfolder med hensyn til sagen”

Straffelovsrådets betænkning fra 1967

Momenter

- Sagens juridiske kompleksitet
- Retlig hindring (eks. T bosat i udlandet, udlevering)
- Beror på tiltales forhold?
- Større sagskompleks
- Erkendt forhold